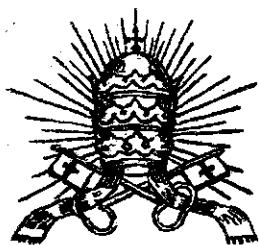

10. SEP. 1926

DUMINECA

Organul Vicariatului Episcopal gr. cat. român din Maramureș

Biuroul de distribuire: Librăria Asociațiunii Sighet, Piața Unirii No. 25.

Apare în fiecare Duminica.

Prețul unui exemplar: 1 Leu.

Venirea Domnului.

Unul din cee mai teribile și totuși cele mai mărețe adevăruri descoperite în Sfintele Scripturi este acela despre a două venire alui Hristos, spre a aduce la indeplinire marea lucrare de mântuire.

Poporul peregrin, care călătorește atât de mult „în intunecul și umbra morții”, făgăduința revenirii, Aceluia care este „invierea și viața” și, care va readuce iarăși pe captivii săi, îi oferă o speranță prețioasă și imbucurătoare. Că Mântuitorul va veni iarăși este de fapt tonul principal al Sfintei Scripturi. Din ziua, când prima pereche de oameni părăsi plină de griji Edenul, fiii credinței au așteptat venirea Celui Făgăduit, care să sfărâme puterea distrugătorului, și care se ne ducă iarăși înapoi la Paradisul cel pierdut. Bărbații sfinți priveau pe vremuri înainte la venirea lui Mesia în mărire ca indeplinire a speranței lor. Enoch numai al șaptelea dela Adam. avu favoarea să privească încă din de-părtare venirea Liberatorului. El zice: „Iată, Domnul vine cu zecimi de mii de sfinți, ca să țină judecată asupra tuturor.” Iuda 14—15. In noaptea suferințelor sale, patriarhul Iov striga cu o incredere nestrămutată: „Știu că Răscumpărătorul meu trăește și El mă va scula după aceea (adecă după moarte, la inviere) din pământ și voi privi în carne (fiind inviat) pre. Dumnezeu ochii mei îl vor vedea și nu ai altuia.” Iov 19—25—27.

Venirea lui Hristos spre a intro-

duce domnia dreptății, a entuziasmat la cele mai solemne și mai calde exclamațiuni ale scriitorilor sfinți. Poezii și profeții Bibliei s'au exprimat cu această ocazie în cuvinte aprinse cu foc ceresc. Psalmistul cânta despre puterea și maestrea Regelui lui Israil: „Din Sion, desăvârșirea frumuseții, Dumnezeu strălucește. Dumnezeuul nostru vine și nu tace. El cheamă cerul de sus și pământul, ca să judece pe poporul său”. Ps. 50: 2—4 „Bucure-se cerul și veselească se pământul inaintea Domnului; căci vine: să judece pământul (pe omenire), va judeca lumea cu dreptate și popoarele cu adevărul său.” Ps. 96: 11—13.

Profetul Isaia zice: „Sculați-vă și cântați, voi locuitori ai pulberii! Căci roua ta este ca roua erburilor, și pământul va arunca afară pre cei morți.” „Morții tăi vor trăi, moartele mele corpuri se vor scula.” Și în ziua aceea vor zice: „Iacă acesta este Dzeul nostru: îl așteptăm; ne vom bucura și ne vom desfăta în mântuirea lui”. Is. 26,19

(Va urma.)

La librăria Asociațiunii (Sighet, Piața Unirii No 25) se găsește cărticica „Anul sfânt”. Conține îndrumări și rugăciuni prețioase pentru a putea câștiga îndulgențele împreunate cu anul sfânt iubilat. Prețul cărticelei este 5 lei.

Sf. Eustatiu (Eustachie) — 20 Septembrie, — înainte de ce s'ar fi botezat a avut numele Placid, și prin înțelepciunea lui în științele militare a ajuns general în armata romana, și ca un bărbat cu caracter nepătat a fost primit cu mare grație și de împăratul Traian. De și era încă păgân, dar un bărbat cu simțeminte nobile și a eselat cu elemosinele sale, cari le dădea în toate zilele, în abundență seracilor. Asemenea a fost și soția sa Traiana. Dâșii au avut doi prunci, pre cari i-au crescut cu mare grije.

Virtuțile familiei acestei bunul Dumnezeu nu le-a putut lăsa nerăsplătite, iar resplata a fost creștinătatea, la care însuși Dumnezeu o-a chemat.

Anume lui Placid i-i plăcea vânătoră. Odată mergând la vânat i s'a arătat un cerb mare, după care fugind, cerbul a stătu pe o colină și întorcându se cătră Placid, acesta cu uimire vede că între coarnele cerbului strălucește o cruce aurie, și minunându-se de aceasta ia-lă aude un vers zicând: „Placide, pentru ce me persecutezi pre mine? Din iubire me arăt ție. Eu sum Hristos pe care tu fără să știi me onorezi. Elemosinele taln s'au rădicat la ceruri, și după ce îți place atât de tare vânătoră, la vânat am voit amă arăta ție ca să te dobâdesc pre tine”.

Auzind Placid cuvintele acestea, a sărit de pre calul său și a ingenunchiat și a zis: „Arată-mi Doamne voia ta, că eu sum gata a crede în Tine” și îndată a auzit cuvintele aceste: „Eu sum Hristos care am zidit ceriul și pământul și toate câte sunt în dânsule, și din lut am făcut și omul. Pentru oameni m'am pogorit cu trup omenesc pre pământ, pentru mântuirea lor am murit pre cruce, dar am înviat din moarte”.

La cuvintele aceste Placid a răspuns: „Doamne eu cred, că tu ești viața și ziditorul tuturor și că pre cei rățaciți i-i chiemi la tine.” Iar Domnul i-a răspuns: „Bine, deoarece tu le crezi acestea, dute la episcopul cetății ca să te boteze”. După aceste Placid a întreat: „Pot să le fac cunoscute aceste și soției mele și pruncilor mei, ca și dâșii să creadă în Tine?” O poți face — respunse versul — ca și dâșii să se curățescă de păcate. Altcum dacă vei veni iarăși aici voi arăta ție soartea ta.

Mergând acasă Placid, a enarat acestea și soției sale și cu dânsa și pruncii s'au dus la episcop și au primit sf. botez. În botez Placid a dobândit numele de Eustatiu, soția sa numele de Theopista, iar pruncii lor Agapit și Theopist. A doua zi Eustatiu a mers la locul unde a stătu cerbul și s'a rugat: „Doamne arată servului tău cele promise”. Și îndată s'a auzit versul care ia zis: „Dobândind botezul va trebui să te lupți cu țarie ca să dobândești conuna mă-

rării, vei fi sărac ca Jov și vei pus la ispite ca dânsul, dar nu te teme, că te voi apăra și pre tine și iarăși vei fi fericit. Inșă las la voia ta cumcă acuma sau numai pe la finea vieții tale să te ajungă năcasurile”. La ce Eustatiu a răspuns, că se supune și acum la ori-ce suferințe, numai darul lui Dumnezeu să fie cu dânsul. Versul din cer i-a zis: „Să fii numai statornic în credință, grația mea va apăra sufletele voastre”.

Așa s'a și întimplat. Nu peste mult timp au venit necasurile asupra lui Eustatiu. Servitorii lui au murit, de o ciună au perit toți caii și toate vitele lui, iar nește tâlhari i-au furat și banii căți i-a avut, încât abia i-au remas hainele. Astfel Eustatiu cel avut a devenit sărac și ca să nu se facă de batjocura altora a hotărit că se duce în Egipt, ca acolo ca slugă să-și caute pânea de toate zilele. Pe acest drum și-a pierdut soția și pruncii, și în supărarea sa cea mare era să-și facă sfârșitul, dar și-a adus aminte de promisiunea de Domnul făcută. N'a desperat, s'a băgat de slugă la un boer de frunte, plângând și suspinând după soția sa și pruncii săi, pre cari i-i cugeta pierduți — și a împlinit datorințele. Inșă bunul Dumnezeu s'a îngrijit de dâșii, căci soția sa a ajuns de servitoare la o casa de frunte, iar pre pruncii lui i-au scos din gurile fierelor nește bărbați, cari erau pre câmp.

Intre aceste împărăția romana era atăcata de înamici, și s'a simțit lipsa lui Placid a beliducelui celui vestit odinioară. Împăratul a trimis ostași în toate părțile să-l cerce, și doi dintre dâșii l'au și aflat, cunoscându-l de pe tăiătura care o avea pre față. Deci l'au dus cu mare bucurie la împărat, care l'a pus iară în fruntea oștilor, și sub comanda lui au și invins pre înamic. În acest război împăratul având lipsă de ostași, s'au chemat toți tinerii sub armă, între cari erau și fiii lui Eustatiu. Intre astfel de împrejurări glorioase s'au întâlnit tata cu fiii și întrând în fruntea oștirii sale învingătoare Placid în Roma, l'a recunoscut și soția sa. Mare a fost bucuria lor, ba și a ostașilor și a tot poporului, care auzind despre aceste întimplări minunate, au lăudat pre Dumnezeu și s'au mirat de stătornicia lui Eustatiu, care și între atâtea năcasuri ca un al doilea Jov a remas tare în credință.

Împăratul învingerile lui Eustatiu le-a atribuit ajutorului zeilor păgâni, drept ce a rânduit să li se facă idolilor o serbare, la care a trebuit să fie de față tot poporul și toată armata. S'au și înfășiat cu toții afară de Eustatiu. Împăratul a trimis după dânsul și întrebându-l asupra cauzei, pentru care nu vrea să ia parte la serbări, Eustatiu i-a răspuns astfel: „Eu me inchin numai lui Hristos și numai lui aduc jertfe”. Pentru aceasta declarație a fost aruncat Eustatiu cu soția și pruncii în peșterea fierelor sălbatică, inșă aceia ca și cum și-ar fi schim-

bat firea lor sălbatică, nici că s'au atins de familia cea pie. Văzând aceasta împăratul, i-a închis într'un bou făcut din aramă, sub care a făcut foc mare. Sfinții martiri în torturile aceste grele laudau cu cântări pre Dumnezeu. A treia zi deschizându-se boul cel de aramă ca să se scoată cenușa sfinților, s'a aflat, că au murit, dar trupurile lor erau întregi. Creștinii au îngropat cu onoare cuvenită trupurile sfinților martiri. Acestea sau întâmplat în anul 120—121 d. Hr.

Sf. Eustatiu este onorat ca patronul vânătorilor, și se pictează stând lângă dansul un cerb cu crucea între coarne. La Roma stă și azi biserica zidită în onoarea dânsului de Papa Grigorie I. (590—604) numită Chiesa di S. Eustachio pe Via di S. Chiara.

Vizitațiune canonică.

(Urmare.)

La parohia *Rona de jos* ajungem seara în 3 Sept. c. Aici în frunte cu distinsul prim pretor *Iuliu Coman* întreg poporul cu sute și sute luminări aprinse postat lângă impozanta poartă triumfală admirabil împodobită cu covoare și flori. Se descarcă salve, sunete de bucin, cântările tineretului anunță sosirea Arhireului, care deja dela comuna Crăciunești este condus de trupa impunătoare a călăreților. La poarta triumfală vorbește vrednicul primar comunal, iar dragălașa copilă a directorului școl. Ghirasin prezintă un frumos mânunchiu de flori.

După răspunsul Preasfinției Sale întreg convoiul pleacă spre Biserică. La intrarea în cîntirim se înalță o alta poartă triufală, unde parohul local *Adrian Lupan* incunjurat de clerul asistent întimpină cu alese cuvinte pe înaltul Prelat, asigurându-l de dragostea și alipirea credincioșilor. După răspunsul părintesc al Ilustrisimului Episcop, se servește pomenirea celor adurmiți. Sfârșindu-se acest serviciu, Preasfinția Sa este însoțit de tot poporul până la casa parohială.

În ziua următoare (4 Sept.) demineată, se celebrează Liturgia arhireiască. Asistă 12 preoți. Mulțime de enoriași din loc din jur stau cu capetele descoperite sub cerul liber pentru a asculta serviciul înălțator și cuvântarea marelui Arhireu, care a cucerit

inimile tuturor ascultătorilor între cari am remarcat din partea administrației pe d. *Gh. Dan* subprefect județan, *Iul. Coman* primpretor, notarul *Cici* apoi pe d. *G. Mihalyi* fost prefect județ. Se părea că nimenea n'a ramas acasă, căci și mamele lăptătoare erau prezente în brațe cu micuții lor. S'au cuminecat foarte mulți. În sfârșit credincioșii se stropesc cu aghiazmă și primesc câte unul fieste care câte o iconiță binecuvântată de Preafericitul Patriarh al Romei.

Terminându-se slujba dumnezeiască, poporeni însoțesc iarăși pe Arhireul iubit până la casa parohială. După luarea dejunului, Preasfințitul face vizite la familiile preoțești, la căpeteniile bisericesti și comunale.

Reintorcându-se primește deputațiunea clerului, senatului bis. a intelectualilor ș. a. Între alții în deoseb a mulțumit în terminii cei mai călduroși dlui subprefect Gh. Dan pentru îngrijirea și osteneala devotată cu care a făcut posibil, că șoselele și podurile deteriorate aproape cu desăvârșire de revajiele exundărilor, în așa scurtă vreme să fie puse în deplină ordine, ca vizitațiunea arhireiască să se poată înfăptui fără nici o piedecă.

Urmează measa bogată servită de parohul local în onoarea Preasfințitului Arhireu. Casa parohială tixită de oaspeți. Doamnelor preotese Lupan și Sabo pentru ospitalitatea prevenitoare le aducem tributul celei mai sincere recunoștințe.

După măsură, Ilustrisimul Arhireu gata spre plecare urcă automobilul. Momentan îl împrejură poporul, inteligența și între urale nesfârșite de „să trăiască” după ce repetit își exprimă deplina mulțumire peste cele văzute și experiate, precedat de corpul călăreților pleacă spre Borșa, unde ajungând seara găsește toate fețele caselor — fără deosebire de neam și lege — luminate însemnând ca sosește marele Arhireu.

Despre cursul sărbătorilor din Borșa, lăsăm să urmeze în alt loc raportul corespondentului nostru.

Sfințirea bisericii unite din Borșa, Satul-Poienii.

În 5. I. c. a avut loc cu mare fast sfințirea bisericii unite din Borșa, Satul-Poienii.

Din cauza marelui număr al credincioșilor din Borșa. P. S. Sa Episcopul unit al Gherlei I. Hossu. a văzut de bine înființarea parohiei a III-a în aceasta comună, frunțasă. Zis și făcut! Ca paroh a fost numit O. D. Pop Ioan, iar P. S. Sa cu un spirit de jertfă exemplar a zidit o nouă biserică pe seama acestei parohii.

Serbările s'au început la orele 8'30 și după sfințirea bisericii a urmat Sîta Liturgie pontificată de către P. S. Sa, înconjurat de Canonic Vaida și Dl. Protopop Dr. Bob, și clerul plășii Vișău în frunte cu Dl. Protopop Ștefi. Cântările au fost executate de un cor ad hoc. dirijat de către Părintele Stan, care și-a pus tot sufletul său să succedă bine serbările.

După Liturgie P. S. Sa din antreul bisericii a ținut o preafrumoasă predică, care a durat mai bine de 1 oră. În predică a amintit, că oameni nechiemași s'au vârat între poporul nobil Borșan, și caută să-i cumpere credința. Atrage atențiunea popoului, că aceștia caută numai binele lor, și nici-decât binele popoului, care popor nobil nici-când nu-și va vinde credința.

Cuvintele Arhieresti au făcut o vădită profundă impresie asupra auditorului.

După Stă Liturgie, la care a participat și musica Baonului 10 Vtori de Mnte sub conducerea personală a Dlui slocot Priscaru, P. S. Sa s'a retras în casa parohială, unde a luat dejunul. După dejun a urmat recepția în ordul următor: curatorul, Astra, Reuniunea Femeilor Române, Administrația și preoțimea.

Cei prezenți au fost primiți la recepție foarte afabil de către P. S. Sa și fiecare a primit câte un medalion sfințit de Preafericitul Părinte din Roma.

După recepție a urmat banchetul, într'un cort frumos pavoasat, la care au

participat vreo 120 persoane și anume P. S. Sa cu clerul participant, Administrația în frunte cu Dl. Prefect și Dl. Pretor Șimon și mulți intelectuali din județ. Primul toastează P. S. S. Sa pentru Rege, urmează Dl. Prefect, care evidențiază munca grea pastorală a P. S. Sale și îi mulțumește în numele popoului român.

Dl. Dr. V. Filipciuc evidențiază hărnicia popoului borșan. Trece cu puține cuvinte peste istoria glorioasă a acestei comune, și promite în numele borșenilor, că vor rezista ori-cărei tentațiunii, care ar vrea să cumpăre credința borșenilor.

Dl. Preot Darie Wlad închină pentru Dl. Prefect și familia. Dl. Preot Stan bea în sănătatea acelora, cari au înfăptuit această biserică și în primul rând amintește pe P. S. Sa, apoi pe Dl. A. Cuza Anderco, care a donat material și pe Dl. Timiș Petrea I. Gavrila care a supravegheat lucrările.

P. S. Sa își ia rămas bun dela toți, mulțumește tuturor pentru toate și adănc mișcat cere binecuvântarea Domnului asupra întregului popor Maramureșan P. S. Sa, cu anturajul său, a plecat cu automobilul la Mănăstira Moiseiului.

În decursul banchetului a cântat orchestra militară. După aceasta lumea a plecat la Primărie, ca să participe la adunarea generală a despărțământului Vișău al Astei.

Adunarea generală o deschide dl. Dr. V. Filipciuc, care arată rolul imenz a bisericii unite și conservarea limbei românești. Urmează dl. Dr. A. Bălinț, ca membru al secției medicale a Astei și ține o conferință despre combaterea bolilor sociale, și la capăt dă învățături țaranilor referitor la curățanie și la creșterea copiilor.

Ultimul vorbește Dl. agronom Fr. Deac care dă sfaturi fraților țărani referitor la întercarea viștelor.

Seara la orele 9 a fost bal în sălile școlii primară, la care a participat toată inteligență prezentă la serbări. Muzica militară a cântat și la bal.

Cu aceasta s'au terminat acest mare prăsnic de înălțare și întărire sufletească, la care a participat o mulțime de peste 6000 oameni, în sufletul cărora va fi pururea o amintire glorioasă și neștearsă. Coresp.

Calendar săptămânal.

19—25 Septembrie, 1926.

19. Dumineca d. Inălț. sf. Cruci. (Ev. d. Marc. 8, 34.) M. Trofim.
20. Luni. M. Eustatiu și fii săi. 121 d. Hr.
21. Marți. Ap. Cuadrat din Magnesa 125 d. Hr.
22. Miercuri. M. Foca. făc. de minuni.
23. Joi Conceperea I. Bot.
24. Vineri. M. Tecla.
25. Sâmbăta. C. Maica Eufrosina. 470 d. Hr.